

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2001 vp

Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus parlamentaarisen yleiskokouksen toi- minnasta vuonna 2000

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä syyskuuta 2001 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomuksen parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2000 (K 11/2001 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- puheenjohtaja Mikko Elo, Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja
- kansainvälisten asiain neuvos Gunilla Carlander, Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan sihteeri.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomuksessa kiinnitetään erityinen huomio Euroopan neuvoston ja sen parlamentaarisen yleiskokouksen käytettävissä oleviin voimavaroihin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Euroopan neuvoston sihteeristön henkilöstömäärä on edelleen samaa luokkaa kuin Suomen liittyessä Euroopan neuvostoon vuonna 1989, jolloin Suomi oli EN:n 23. jäsenvaltio. Kertomusvuonna Euroopan neuvostossa oli 41 jäsenvaltiota, ja neuvoston toiminta esimerkiksi jäsenvaltioiden jäsenyysvelvoitteiden seurannassa on kehittynyt huomattavasti.

Valiokunta toteaa, että Euroopan neuvoston ja sen parlamentaarisen yleiskokouksen toimintaa on pyritty vuoden 2000 aikana tehostamaan esimerkiksi kehittämällä parlamentaarisen yleiskokouksen valiokuntarakennetta. Valiokunta korosti parlamentaarisen yleiskokouksen vuoden 1998 toiminnasta antamassaan mietinnössä

(UaVM 1/1999 vp) EN:n ja sen kanssa osittain samalla alalla toimivien eurooppalaisten ja euro-atlanttisten järjestöjen, kuten Euroopan unionin ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYJin, yhteistyön merkitystä. Valiokunta pitää näiden osittain samalla alueella toimivien eri kansainvälisten järjestöjen välisen yhteistyön kehittämistä edelleen ensisijaisena haasteena, mutta katsoo, että Euroopan neuvostolle, erityisesti sen sihteeristölle, on taattava riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat.

Tshetshenian tilanne oli kertomuksen mukaan parlamentaarisen yleiskokouksen vuoden 2000 toiminnan suurin haaste. Ensimmäistä kertaa yleiskokouksen historiassa jäsenvaltion valtuuskuntaa vastaan sovellettiin sanktiota, kun Venäjän valtuuskunnalta poistettiin äänioikeus yleiskokouksessa. Venäjän osallistuminen Euroopan neuvoston hallitusten väliseen toimintaan jatkui kuitenkin normaalisti. Parlamentaariseen yleiskokoukseen osallistuvalla Venäjän

valtuuskunnalle palautettiin äänioikeus tammi-kuussa 2001. Valiokunta katsoo, että Euroopan neuvoston on jatkettava Tshetshenian ihmisoikeustilanteen aktiivista seurantaa ja tuettava osaltaan pyrkimyksiä poliittisen ratkaisun aikaansaamiseksi Tshetshenian kriisiin.

Vuonna 2000 tuli kuluneeksi 50 vuotta siitä, kun Euroopan neuvoston mittavan ihmisoikeustyön perustan luonut Euroopan ihmisoikeussopimus tehtiin Roomassa. Valiokunta korostaa sopimuksen jatkuvaa merkitystä EN:n jäsenvaltioita sitovana Euroopan ihmisoikeusjärjestelmän perustana ja toistaa tukensa Suomen pyrkimyksille, joiden mukaan Euroopan yhteisön tulee liittyä Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

Valiokunta arvostaa Euroopan neuvoston työtä kuolemanrangaistuksen käytön poistamisessa Euroopassa. EN:llä on valiokunnan mielestä ol-

lut ratkaiseva rooli kehityksessä, jonka seurauksena Euroopan maissa ei enää panna täytäntöön kuolemanrangaistuksia, vaikka eräiden EN:n jäsenvaltioiden lainsäädäntö edelleen sisältää kuolemanrangaistuksen mahdollisena rikosseurauksena. Valiokunta tukee pyrkimyksiä ottaa kuolemanrangaistuksen poistaminen esiin niiden EN:n tarkkailijoina olevien valtioiden, kuten Yhdysvaltain ja Japanin, kanssa, joiden rikoslainsäädännössä kuolemanrangaistus on edelleen käytössä.

Päätösehdotus

Ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että tämä mietintö lähetetään tiedoksi Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnalle ja hallitukselle.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Liisa Jaakonsaari /sd
jäs. Ulla Anttila /vihr
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Antti Kalliomäki /sd
Bjarne Kallis /kd
Ilkka Kanerva /kok
Antero Kekkonen /sd

Kimmo Kiljunen /sd
Juha Korkea-oja /kesk
Outi Ojala /vas
Sirpa Pietikäinen /kok
Mirja Ryyänen /kesk
Hannu Takkula /kesk
Ben Zyskowitz /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Antti Pelttari.